

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลของการสอนภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกทักษะทางภาษาที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

5.2 สมมติฐานของการวิจัย

หลังการทดลองสอน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยการทำแบบฝึกทักษะทางภาษา จะมีคะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 วิธีดำเนินการวิจัย

5.3.1 ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 กลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 12 ห้องเรียน นักเรียน 212 คน

5.3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 โรงเรียนบ้านแดงสว่าง กลุ่มโรงเรียนคุรุมิตร อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 25 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

5.3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.3.3.1 แผนการสอนภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกทักษะทางภาษา จำนวน 18 แผนการสอน

5.3.3.2 แบบฝึกทักษะทางภาษา จำนวน 18 แบบฝึก

5.3.3.3 แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ จำนวน 6 ฉบับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ เท่ากับ 0.75

5.3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

5.3.4.1 ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวของอารี รังสินันท์ (2528) กรมวิชาการ (2534) และ กาญจนา พลายอยู่วงศ์ (2535) จำนวน 6 ฉบับ

5.3.4.2 ดำเนินการทดลองด้วยตนเอง ใช้เวลาทั้งหมด 4 สัปดาห์ ๆ ละ 5 วัน ๆ 1 ชั่วโมง(3 คาบ)รวม 20 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 21 กุมภาพันธ์ ถึงวันที่ 20 มีนาคม 2538

5.3.4.3 ทดสอบหลังเรียน (Posttest)โดยใช้แบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นหลังจากที่เรียนจบเนื้อหาแล้ว

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

5.4.1 การหาค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของแบบทดสอบโดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบฮอยท์ (Hoyt's Analysis of Variance)

5.4.2 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ก่อนและหลังการทดลองใช้การทดสอบค่าที (t - test)

5.4.3 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนก่อนและหลังการทดลอง ใช้ค่าเฉลี่ย (X) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.5 สรุปผลการวิจัย

นักเรียนที่เรียนโดยใช้แผนการสอนภาษาไทยที่ใช้แบบฝึกทักษะทางภาษามีคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.6 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้เรียนโดยใช้แผนการสอนที่ใช้แบบฝึกทักษะทางภาษา มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับขวัญฟ้า รังสิยานนท์ (2532) ที่กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้พัฒนาขึ้นได้ โดยการจัดประสบการณ์และบรรยากาศให้เหมาะสมและทำอย่างต่อเนื่อง เพราะในขณะปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนได้ฝึกคิด

ฝึกปฏิบัติ ในบรรยากาศที่อิสระ อบอุ่น และเป็นกันเอง ทั้งในการทำงานกลุ่มและทำงานคนเดียว จนเกิดความคิดที่แปลกใหม่ อันเป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ดังที่ประชุมพร สุวรรณตรา (2523) กล่าวว่าการสอนภาษานอกจากจะมุ่งพัฒนาทักษะที่จะเป็นในการแสวงหาความรู้อย่าง เดียวคงไม่พอ เพราะความรู้อันเกิดจากการท่องจำ เนื้อหาสาระนั้นจะสูญหายไปตามกาลเวลา ที่ผ่านไป แต่การค้นหาคำความรู้จักคิด และการคิดอย่างสร้างสรรค์ เป็นกระบวนการสำคัญ ที่จะฝึกเด็ก ๆ เพราะเป็นสิ่งที่ช่วยในการดำเนินชีวิต ครูต้องหาวิธีส่งเสริมให้มีการพัฒนา การด้านความคิดสร้างสรรค์ในทางที่ดีงามยิ่ง ๆ ขึ้นไป ในทำนองเดียวกัน อารี รังสินนท์ (2527) ได้กล่าวว่า กิจกรรมที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ คือกิจกรรมทางภาษา กิจกรรม การเคลื่อนไหวเชิงสร้างสรรค์และกิจกรรมสร้างสรรค์ทางศิลปะ ดังนั้น แบบฝึกทักษะทางภาษา จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ดังที่ วรณี โสภประบุร (2526) กล่าวว่าภาษามีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ โดยเฉพาะการเขียนโดยธรรมชาติของเด็ก เด็กมีความคิดสร้างสรรค์อยู่แล้ว แต่มีมากน้อยต่างกันตามโอกาสที่จะได้รับฝึกฝน ครูควรหาวิธี ฝึกทักษะการเขียนให้เกิดขึ้นในตัวเด็ก เพราะนอกจากจะทำให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์แล้ว ยังเป็นการพัฒนาทักษะการเขียนที่ดี

จากผลการใช้แผนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะทางภาษาเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในครั้งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของประชุมพร ศุภเรเจริญ (2520) ที่พบว่าคะแนนเฉลี่ยของความคิดสร้างสรรค์หลังการทดลองสูงขึ้นกว่าก่อนการใช้แบบฝึกและสอดคล้องกับผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ อุดมลักษณ์ ช้อยหิรัญ (2531) ที่พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนโดยการใช้แบบฝึกกับใช้กิจกรรมตามคู่มือครูมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมตามคู่มือครู สอดคล้องกับผลงานวิจัยของกสิณี วรรณจิปี (2535) ที่ได้เปรียบเทียบ ความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียน โดยใช้แบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์กับการใช้แบบฝึกหัด ผลการศึกษาพบว่า มีความคิด สร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยการใช้แบบฝึกการเขียนปกติ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของกาญจนา พลาบอยู่วงศ์ (2535) ที่ได้ศึกษาผลของกิจกรรมทางภาษาที่มีต่อ ความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการศึกษาพบว่า หลังการทดลองนักเรียน มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าที่กำหนดไว้

ผลการวิจัยที่ปรากฏดังกล่าว อาจเนื่องมาจากแผนการสอนภาษาไทยโดยใช้แบบฝึกทักษะ ทางภาษานักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ สามารถเขียนบรรยายความรู้สึกต่าง ๆ ได้ ตามจินตนาการของตนเองที่แสดงให้เห็นความคิดแปลก ๆ ใหม่ ๆ ที่ไม่ได้เลียนแบบใคร เช่นเดียว

กับที่ Guilford (1959) ที่ได้กล่าวว่า ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะมีความคิดแปลกใหม่ ไม่ซ้ำกับใครและสามารถฝึกให้เด็กเกิดความคิดเช่นนี้ได้

จากหลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเห็นว่าแผนการสอนภาษาไทยที่ใช้แบบฝึกทักษะทางภาษาทำให้นักเรียนมีความสามารถในด้านความคิดสร้างสรรค์สูงขึ้นทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านความคิดคล่องแคล่ว ด้านความคิดยืดหยุ่น และด้านความคิดริเริ่ม จึงเหมาะต่อการนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มทักษะภาษาไทย ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่า

1. แผนการสอนที่ใช้แบบฝึกทักษะทางภาษา เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้เด็กได้คิดและเขียนออกมาในรูปจินตนาการ เมื่อนำมาใช้จะพบว่านักเรียนจะมีปัญหาในการเขียนมาก โดยเฉพาะในระยะเริ่มแรกของการทดลองเพราะว่านักเรียนยังไม่คุ้นเคยและประสบการณ์ของนักเรียนยังไม่มีมากพอที่จะเขียนได้ดี แต่ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะสำหรับนักเรียนที่เขียนไม่ได้ โดยการให้เล่าเรื่องก่อนเมื่อทดลองไประยะหนึ่งเด็กจะสามารถเขียนได้ดีขึ้น

2. เนื่องจากเวลาที่ใช้ในการทดลองจำกัดเวลานักเรียนส่วนหนึ่งทำไม่เสร็จ จึงควรเพิ่มเวลาให้มากขึ้นเพื่อให้เด็กที่มีความสามารถในการเขียนช้าได้มีเวลาในการเขียนมากขึ้น ดังที่ Dewey (1968) กล่าวว่า การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์จะต้องจัดให้เด็กมีเวลาว่างพอที่จะทำงานได้อย่างอิสระตามความต้องการ เพื่อที่จะได้แสดงความคิดแปลก ๆ ใหม่ ๆ ได้อย่างเต็มที่

3. ระยะเวลาในการทดลองนั้น ตรงกับช่วงที่นักเรียนจะสอบปลายปี ประจำปีการศึกษา 2537 จึงทำให้นักเรียนจะต้องเตรียมตัวสอบ ซึ่งมีผลกระทบต่อความสนใจในการทดลอง

4. จากการสังเกตความสนใจขณะทำแบบฝึกทักษะทางภาษานักเรียนจะมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงต่างจากก่อนการทดลอง โดยนักเรียนจะมีพฤติกรรมที่ปรากฏดังนี้

4.1 กล้าแสดงออกมากขึ้น เช่น กล้าพูด กล้าซักถาม กล้าเขียนมากขึ้น เป็นต้น

4.2 มีความคิดแปลก ๆ ใหม่ ๆ มีอารมณ์ขัน และมีจินตนาการที่มีเหตุผล มีผล ซึ่ง

Bernard (1972) ได้กล่าวถึงบุคคลิกภาพของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ ไว้ว่า เป็นผู้ที่สามารถพูดแสดงความคิดเห็นได้รวดเร็ว มีความคิดหลายทิศทาง มีความคิดโยงสัมพันธ์ มีอารมณ์ขัน มีความสนุกสนานร่าเริง ตรงกับการวิจัยของ อารี รังสินันท์ (2528) ได้สรุปไว้ 3 ลักษณะ ดังนี้

1. ลักษณะทางกระบวนการ หมายถึงกระบวนการคิดสามารถแตกความคิดเดิมไปสู่ความคิดที่แปลกใหม่

2. ลักษณะของบุคคล หมายถึง เอกลักษณ์ของแต่ละบุคคล มีความเชื่อมั่นในตนเอง อยากรู้ อยากเห็น กล้าคิด กล้าแสดงออก มีจินตนาการ มีอารมณ์ขัน มีความยืดหยุ่น ทั้งความคิดและ

การกระทำ และมีความสุขกับการทำงาน

3. ลักษณะทางผลิตผล หมายถึง คุณภาพของผลงานที่เกิดขึ้น มีความแปลกใหม่ เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

5.7 ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ในการสอนภาษาไทย ควรนำกิจกรรมที่เกี่ยวกับการฝึก เช่น ฝึกการฟัง พูด อ่าน และเขียน มาแทรกในทุกเนื้อหาวิชาในขณะที่ทำการสอนหรือฝึกเพิ่มเติมนอกเวลา เพื่อให้เด็กได้แสดงออกซึ่งความคิดที่แปลก ๆ ใหม่ ๆ
2. ในการใช้แบบฝึกทักษะภาษาไทย พบว่ามีปัญหาด้านเวลาไม่พอ ควรเพิ่มเวลาให้มากขึ้นเพื่อให้นักเรียนจะได้มีโอกาสได้แสดงความคิดอย่างอิสระ
3. การใช้แผนการสอนประกอบกับ แบบฝึกทักษะนี้อาจจะไม่เหมาะสม ถ้านำไปใช้กับนักเรียนที่มีปัญหาในการเขียน เช่น เขียนไม่ได้ เพราะนักเรียนจะเกิดความไม่สบายใจขณะร่วมกิจกรรมอาจจะทำให้ความคิดสร้างสรรค์ที่มีอยู่ในตัวนักเรียนลดน้อยลงก็ได้
4. ระยะเวลาในการทดลองควรเป็นกลางภาคเรียนต้น หรือกลางภาคเรียนปลาย เพื่อที่นักเรียนจะได้ร่วมกิจกรรมอย่างเต็มที่ในการทดลองของผู้วิจัยทำการทดลองในช่วงที่จะสอบปลายปี นักเรียนส่วนใหญ่จะต้องเตรียมตัวสอบ จึงทำให้มีอุปสรรคบ้างในการทดลอง
5. บางกิจกรรมในการฝึกทักษะทางภาษาควรให้นักเรียนได้เลือกทำตามความสมัครใจ เช่น การเขียนเรื่องตามหัวข้อที่กำหนดให้มีหลายเรื่อง ถ้านักเรียนทำทุกเรื่องเวลาที่ใช้จะไม่พอ

5.8 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับผลการใช้เวลาในการทำแบบฝึกทักษะทางภาษาที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับผลการสอนภาษาไทยที่ใช้ทำแบบฝึกทักษะทางภาษาที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน
3. ควรมีการศึกษาเพื่อสร้างแบบฝึกทักษะหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน
4. ควรวิจัยเปรียบเทียบแบบมีกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยใช้แผนการสอนที่ใช้แบบฝึกทักษะทางภาษาที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน